

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

366.6
130109
(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 08/027015
Arkivkode: 200804147-44
Saksbehandler: Anne Jensen
Deres referanse: 200804147
Dato: 6.1.2009

Høringssvar – forslag til lovfesting av krisesentertilbudet

Vi viser til høringssak av 30.10.2008 om forslag til lovfesting av krisesentertilbudet. KS mener at krisesentrene er et viktig og godt tilbud til kvinner som er utsatt for vold i nære relasjoner. Nær sagt alle kommuner har avtale med et senter, og de siste årene har det vært en betydelig positiv kvalitetsheving av tilbudet. En ytterligere utvikling av tilbudet til personer som er utsatt for vold i nære relasjoner krever et utstrakt samarbeid mellom mange instanser, hvor kommunene har en opplagt og sentral rolle. Å stimulere til en positiv utvikling i kommunene - som igjen gir et bedre samlet tjenestetilbud til innbyggerne - krever mer dialogorienterte styringsmidler enn det en lovfesting bidrar med.

Hovedstyret i KS behandlet saken i møte 05.12.2008, og fattet følgende vedtak:

KS mener at forslaget om lovfesting av tilbudet til voldsutsatte er et unødvendig inngrep i det lokale selvstyret. Det er ikke i tråd med målsettingen om å redusere statlig styring av kommunesektoren, og det er med på å begrense kommunenes muligheter til å se tjenester i sammenheng.

KS er uenig i forslaget om en lovfesting av krisesentertilbudet.

KS viser til at dagens helse-, sosial- og barnevernlovgivning gir kommunene en plikt til å yte adekvat bistand til personer som er utsatt for vold i nære relasjoner. KS vil peke på at de aller fleste kommuner er tilknyttet et døgnåpent overgrepsmottak for volds- og voldtektsrammede, og 99,7 prosent av innbyggerne i Norge bor i en kommune som er med på å finansiere et krisesenter. KS viser til at dette tallet har økt de siste årene.

KS mener at lovforslaget innebærer en plikt for kommunene til å sørge for et tilbud som går langt utover det dagens krisesentre tilbyr. Lovforslaget er kjønnsnøytralt og KS mener forslaget pålegger kommunene en plikt til også å sørge for et døgnåpent overnattingstilbud tilbud til voldsutsatte menn, noe som svært få krisesentre i dag har. KS vil også peke på at over halvparten av dagens sentre heller ikke tilfredsstillende kravene om tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse. KS mener derfor at forslaget vil innebære at dagens tilbud må oppgraderes vesentlig for å tilfredsstillende lovkravene. KS mener at de økonomiske konsekvensene av dette i liten grad er vurdert.

Hvis lovforslaget vedtas er KS enig i at prinsippet om rammefinansiering skal følges. KS forutsetter imidlertid at konsekvensene av en lovfesting kostnadsberegnes i tråd med prinsippene i konsultasjonsordningen.

Vedtaket ble fattet mot to stemmer (1 SV og 1 KS Bedrift), som begge gikk inn for at krisesentertilbudet skal lovfestes og rammefinansieres.

Mer om økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget

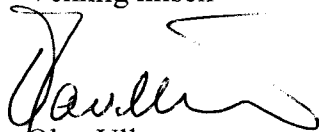
Departementet anslår at en oppgradering av krisesentrene jf. lovkravet vil gi 45 mill. i ekstra årlige driftsutgifter, i tillegg til en beregnet engangskostnad på 18 mill. KS mener at merkostnadene er sterkt undervurderte.

Målgruppa for krisesentertilbudet foreslås utvidet i forhold til dagens tilbud. I dag gir krisesentrene først og fremst et tilbud til kvinner, mens lovforslaget er kjønnsnøytralt. I kommentarene heter det at menn og kvinner som hovedregel ikke skal gis et tilbud under samme tak. Det er gode faglige argumenter for en slik konklusjon, men det betyr samtidig at kommunene får ansvaret for å utvide dagens krisesentertilbud. Dette må skje på ulike måter, fordi kommunene har ulike strukturelle forutsetninger, og fordi de eksisterende krisesentrene vil forholde seg ulikt til å gi et tilbud til menn. Uansett vil en utvidelse medføre merkostnader, som det vil være vanskelig å anslå. Vi vet lite om hvilken etterspørsel et krisesentertilbud vil få fra andre grupper enn de som tradisjonelt har vært brukerne.

Halvparten av krisesentrene har en ordning med frivillige vakter, i tillegg til ordinært ansatte. Selv om det har vært en kraftig nedgang i antallet frivillige de siste 20 årene utførte 481 medarbeidere 109 årsverk på frivillig basis i 2007. Den profesjonaliseringen som høringsnotatet legger opp til – og utviklingen de siste årene – gjør det overveiende sannsynlig at i fremtiden vil de aller fleste vakter ved krisesentrene bemannes med ordinært lønnet personale. Et realistisk scenario er at de 109 frivillige årsverkene erstattes av miljøarbeidere med vanlig lønn, noe som sannsynligvis utgjør en høyere årlig kostnad enn de 45 mill. i samlede økte årlige driftsutgifter som legges til grunn i høringssaken.

Rammefinansiering forutsetter at kostnadene til den videreutviklingen av krisesentertilbudet som lovforslaget legger opp til dekkes fullt ut. Foreløpig er imidlertid merkostnadene mangelfullt utredet, og etter KS' mening sterkt undervurderte. Et annet moment er at det er stor variasjon i innbyggernes geografiske avstand til nærmeste krisesenter, utredninger viser for eksempel at vertskommuner har forholdsvis flere brukere enn omegnskommunene. Dagens geografiske plassering av krisesentrene har også stor betydning for kommunenes forutsetninger for å gi innbyggerne et lovpålagt tilbud. Det betyr at det kan bli stor variasjon i kommunenes administrative/økonomiske kostnader til etablering. KS mener at det er nødvendig med overgangsordninger for å sikre finansieringen i en etableringsperiode.

Vennlig hilsen

Olav Ulleren
adm. dir.

Bjørn Gudbjørgrud
direktør